7 Φεβρουαρίου 2026

Ο όσιος Λουκάς ο εν Στειρίω

Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Συναξαριακές Μορφές

Ο άγιος Λουκάς. Ψηφιδωτό του 11ου αιώνα στο Καθολικό της Μονής του.

Πρωτ. π. Γεωργίου Παπαβαρνάβα

Ο όσιος Λουκάς γεννήθηκε το 896 μ. Χ. στην Αίγινα, αλλά μεγάλωσε στην Φωκίδα όπου μετακόμισε η οικογένειά του. Ήταν φιλότιμος και εργατικός και βοηθούσε τους γονείς του στις αγροτικές εργασίες. Μετά την φοίτησή του στο σχολείο βοηθούσε τον πατέρα του στις αγροτικές εργασίες. Βόσκοντας δε τα ζώα του

πατέρα του διάβαζε διάφορα πνευματικά βιβλία, κυρίως δε την Αγία Γραφή, και προσευχόταν. Μετά την έξοδο του πατέρα του από την πρόσκαιρη αυτήν ζωή, υπήρξε το στήριγμα και η παρηγοριά της μητέρας του, την οποία φρόντισε με τρόπον υποδειγματικό μέχρι το τέλος του επιγείου βίου της. Μετά την κοίμησή της, έκανε πράξη τον πόθο της ψυχής του, που ήταν η βίωση της αγγελομίμητης ζωής. Αφού πρώτα μοίρασε τα υπάρχοντά του στους φτωχούς, στην συνέχεια έστησε μια καλύβα σε ερημικό μέρος κοντά στην θάλασσα και ζούσε με άσκηση και προσευχή.

Όταν εισέβαλαν οι Βούλγαροι στην Στερεά Ελλάδα, ο όσιος κατέφυγε στην Πελοπόννησο. Επανήλθε, όμως, στην στερά Ελλάδα, το 927, και εγκαταστάθηκε οριστικά στο όρος Στείρι της Βοιωτίας. Η φήμη του οσίου Λουκά έκανε πολλούς να έλθουν κοντά του και να γίνουν μοναχοί κάτω από την εμπνευσμένη καθοδήγησή του και το γεγονός αυτό τον ανάγκασε να ιδρύση Μοναστήρι.

Εκοιμήθη εν Κυρίω την 7η Φεβρουαρίου 953.

Ο βίος και η πολιτεία του μας δίνουν την αφορμή να τονίσουμε τα ακόλουθα:

Μελετώντας κανείς προσεκτικά τους βίους των Αγίων διαπιστώνει, μεταξύ των άλλων, ότι ήσαν άνθρωποι με μεγάλη ευαισθησία και συμπόνοια για τους συνανθρώπους τους, στους οποίους συμπαραστέκονταν και παρηγορούσαν με κάθε τρόπο. Και αυτό είναι, θα έλεγε κανείς, πολύ φυσικό, γιατί όποιος αγαπά τον Θεό, αυτός αγαπά και τους συνανθρώπους του, οι οποίοι είναι εικόνες του Χριστού. Και αφού οι άγιοι αγαπούν τους πάντες, και αυτούς ακόμα τους εχθρούς τους, είναι αδύνατο να μη αγαπούν και να μην ενδιαφέρονται για τους οικείους τους και κυρίως για τους γονείς τους. Πράγματι, τρέφουν προς αυτούς βαθύ σεβασμό και μεγάλη αγάπη, που εκδηλώνονται σε κάθε περίσταση και κυρίως στις δύσκολες στιγμές της ζωής τους, όπως είναι οι αρρώστειες και τα γεράματα. Ο άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος φρόντισε την μητέρα του, την αγία Ανθούσα, και μετά την κοίμησή της έκανε πράξη την επιθυμία του να αποσυρθή στην έρημο και να αφιερωθή στην λατρεία του Αγίου Τριαδικού Θεού. Αλλά και ο άγιος Γρηγόριος ο Θεολόγος συμπαραστάθηκε στην μητέρα του και την φρόντιζε ο ίδιος προσωπικά όταν εκείνη ασθενούσε. Έγραφε σε επιστολή του προς τον Μ. Βασίλειο τα εξής χαρακτηριστικά: «προσεδρεύομεν γαρ τη κυρία, τη μητρί, πολύν ήδη καμνούση χρόνον εξ αρρωστίας».

Πολλά παραδείγματα θα μπορούσε να αναφέρη κανείς, αλλά πιστεύουμε ότι τα παραπάνω είναι αρκετά για να φανερώσουν το ότι η συμπεριφορά των αγίων προς τους γονείς τους είναι αξιοθαύμαστη και αποκαλύπτει όλο το μεγαλείο της ευαίσθητης και γεμάτης αληθινή αγάπη καρδιάς τους.

Η συμπεριφορά αυτή των αγίων προς τους γονείς τους, θα πρέπη να αποτελή το πρότυπο και τον γνώμονα και της δικής μας συμπεριφοράς προς τους γονείς μας. Άλλωστε, η αγάπη των παιδιών προς τους γονείς τους, καθώς και των γονέων προς τα παιδιά τους και γενικότερα προς τους κατά σάρκα συγγενείς τους, δεν είναι κάτι το ιδιαίτερα σημαντικό, αφού είναι φυσική αγάπη και την έχουν και αυτά τα άλογα ζώα, τα οποία, μάλιστα, την δείχνουν, πολλές φορές, κατά τρόπο υποδειγματικό και αξιοθαύμαστο. Δηλαδή, η αγάπη αυτή είναι μέσα στην φύση του ανθρώπου, δεν απαιτείται αγώνας και κόπος για την απόκτησή της και γι' αυτό δεν είναι ούτε κατακριτέα ούτε άξια επαίνου.

Κατακριτέα είναι η αγάπη εκείνη που στηρίζεται στα πάθη και κυρίως στο πάθος της φιλαυτίας, από το οποίο πηγάζουν και όλα τα άλλα πάθη, ήτοι της φιληδονίας της φιλαργυρίας, της κενοδοξίας κλπ. Η αγάπη αυτή είναι ψεύτικη, ιδιοτελής και έχει ημερομηνία λήξης, αφού διαρκεί όσο και η ικανοποίηση των παθών. Δηλαδή, όταν το αγαπώμενο πρόσωπο, για διαφόρους λόγους, παύη να ικανοποιή το πάθος η τα πάθη, τότε, στην καλύτερη περίπτωση, παύει να αγαπάται. Υπάρχει δε το ενδεχόμενο, και δεν είναι λίγα τα παραδείγματα, η εμπαθής αγάπη να μεταβληθή σε εκδικητικότητα και μίσος.

Άξια επαίνου είναι η ανιδιοτελής αγάπη, η οποία είναι καρπός του Αγίου Πνεύματος και χαρίζεται σε εκείνους οι οποίοι αγωνίζονται με πόνο και κόπο να την αποκτήσουν. Εκείνος, ο οποίος ζη μέσα στην Εκκλησία και αγωνίζεται με την Χάρη του Θεού να θεραπεύση τα πάθη του και να κυριαρχήση πάνω σ' αυτά, αποκτά την ανιδιοτελή αγάπη, η οποία κατά τον άγιο Μάξιμο τον Ομολογητή «είναι έκγονος απαθείας» και επομένως είναι αληθινή και χωρίς ημερομηνία λήξης. Ο φορέας της ανιδιοτελούς αγάπης, αφού αγαπά τους πάντες, ακόμα και τους εχθρούς, δεν μπορεί παρά να αγαπά και τους γονείς του, καθώς και όλους τους οικείους του.

Θα πρέπη να γνωρίζουμε, και να το έχουμε πάντα κατά νουν, ότι λειτουργεί ο πνευματικός νόμος, σύμφωνα με τον οποίον ο,τι κάνει κανείς, αργά η γρήγορα, το βρίσκει μπροστά του. Αυτό σημαίνει ότι και η συμπεριφορά των παιδιών μας προς εμάς, θα είναι ανάλογη με την δική μας συμπεριφορά προς τους γονείς μας, αφού, άλλωστε, τα παιδιά, κατά κανόνα, μιμούνται το παράδειγμα των γονέων τους. Βέβαια, δεν μπορεί κανείς να αγνοήση τις συνθήκες ζωής, τις δυσκολίες και τα

προβλήματα του σημερινού ανθρώπου, και κυρίως αυτού που ζη στις μεγαλουπόλεις, ωστόσο όμως υπάρχουν λύσεις για όλα τα προβλήματα, αρκεί να υπάρχη θέληση και αγαθή διάθεση. Όποιος αγαπά αληθινά, αυτός βρίσκει πάντοτε τρόπους για να εκφράση την αγάπη του, την καλωσύνη και την ανθρωπιά του.

Πηγή: *http://www.egolpio.com/AGIOLOGIO/osios_loukas.htm*